

تاخیر در انتخابات پارلمانی؛ گمانه ها و انگیزه ها

■ حمزه واعظی (ناروی)

تکمیل پروسی خلع سلاح، ادامه‌ی مذاکرات با نیروهای طالبان، تسلط بر کابینه، تقویت و گسترش پایگاه‌های نظامی حامیان بین‌المللی، منفعل کردن عناصر و نیروهای منتقد و رقیب، از پیش نیازهای اساسی انتخابات پارلمانی تلقی می‌گردد که به مدد عنصر زمان عملی خواهد شد.

اقتصادی، امنیتی و ساختاری، نیازمند تحکیم و تثبیت است. در چنین شرایطی، تمرکز قدرت مؤثرترین و مهمترین عامل بقا و استقرار این دولت نو بنیاد می‌باشد. وجود پارلمانی با این ترکیب غیر قابل پیشگیری، آن هم به همین زودی، موجب توزیع صلاحیت و در نتیجه کاهش قدرت دولت می‌گردد. کاهش قدرت، ناتوانی و ناکارآمدی دولت جدید را تمدید خواهد کرد.

۲- ملاحظات قومی:

نارضایتی آشکار برخی از سران قومی، بویژه در جنوب، از فرایند برگزاری انتخابات پارلمانی، دلیل قابل تأمل بر ملاحظات موجود نسبت به چگونگی و زمان برگزاری انتخابات پارلمانی به شمار می‌رود.

نا امنی و ناپایداری اوضاع در جنوب، موجب کندی انتخابات و اختلال در مشارکت ساکنان این مناطق می‌گردد. اهمیت اساسی پارلمان در جهت ایجاد توازن و تعدیل قدرت و نیز حساسیت برانگیز بودن مشارکت قومی در این انتخابات، باعث شده است که چانه زنی‌های داخلی، تصمیمات و اقدامات دولت و رهبری آن را نسبت به تعیین زمان و تشخیص کیفیت و کمیت مشارکت

نگردیده است؛ اگر چه ماه سپتامبر برای آن اعلام شده است.

هر چند از دولت نوپای افغانستان که با تکیه بر کمک‌های بیرونی در حال قامت راست کردن است، نمی‌توان انتظارات فوق‌ظرفیت داشت؛ اما این نکته را هم نباید فراموش کرد که این دولت، اولین «بنایی» است که بر خرابه‌های بحران ریشه‌مند سیاسی - اجتماعی این کشور، پی‌ریزی شده است؛ از این رو اگر این بنا از ابتدا بر ستون‌های کج و لرزان استوار گردد، نمی‌توان امیدهای فحیمی را بر بلند قامتی آن معطوف نمود.

به گمان این قلم، به تاخیر انداختن انتخابات پارلمانی عمدتاً می‌تواند بر سه گمانه اصلی مبتنی باشد:

۱- استقرار پایه‌های دولت:

از نظر رئیس‌جمهور و همفکران او، شرایط از نظر امنیتی و سیاسی در مرحله گذار قرار دارد. آسیب پذیری ناشی از ماهیت این مرحله توجیهی قانع‌کننده برای گستردگی حوزه‌ی اختیارات ریاست جمهوری و آزادی عمل دولت به شمار می‌رود. دولت نو بنیاد و درگیر معضلات پر شمار سیاسی،

حامد کرزی - رئیس‌جمهور افغانستان - تأیید کرده است که انتخابات پارلمانی افغانستان در ماه سپتامبر برگزار خواهد شد.

آقای کرزی این اظهارات را پس از دیدار با کاندولیزا رایس - وزیر خارجه آمریکا - که اخیراً سفری به کابل داشت، اعلام کرد.

پیشتر مقامات سازمان ملل هم گفته بودند که انتخابات پارلمانی به تعویق خواهد افتاد. این انتخابات قرار بود که همزمان با انتخابات ریاست جمهوری افغانستان برگزار شود؛ سپس به ماه می موکول شد.

توجهات و تعلل پیاپی دولت مبنی به تاخیر انداختن انتخابات پارلمانی، پرسش‌ها و ابهامات زیادی را بر می‌انگیزد. این تعلل، با هر استدلال و تدبیری که صورت بگیرد، اولین تخلف آشکار از قانون اساسی شمرده می‌شود. بر اساس مفاد صریح قانون اساسی، انتخابات ریاست جمهوری و پارلمانی می‌باید همزمان برگزار می‌گردید؛ اما هم‌اکنون نزدیک به نیم سال از انتخابات ریاست جمهوری می‌گذرد، آمادگی و تاریخ قطعی برای برگزاری انتخابات پارلمانی فراهم و تعیین

... قاعده‌ی بازی در ترمینولوژی سیاستگران افغانستان هنوز به وارستگی و نهادمندی نرسیده است و این، ناشی از این واقعیت اجتماعی - فرهنگی است که گروهها و سیاستگران این کشور مفهوم دموکراسی را با ذکاوت سستنی و ذهن قومی پرداخت‌گری می‌کنند. در دستگاه چنین تلقی رقابت به مفهوم معاندت و انتقاد، معادل بر اندازی و برافروختگی سیاسی می‌باشد.

ادامه از انتخابات پارلمانی

قومی انتخابات پارلمانی، دچار چالش و تزلزل نماید. تلاش‌های جدی چند ماهه اخیر دولت و مقامات نظامی آمریکا برای جلب رضایت طالبان مبنی بر شرکت در دولت موجود، نشانه‌ی جدید و قابل فهم در جهت ایجاد شرایط امن و مناسب برای انتخابات پارلمانی در جنوب محسوب می‌گردد.

۳- هراس از نفوذ رقبا و مخالفان:

آمادگی جدید رقبای کرزی برای ورود به پارلمان و چشم دوختن آن‌ها به این مرجع به عنوان یک سنگر سیاسی و نیز احتمال نفوذ برخی از گروه‌های تندرو و عناصر مخالف دولت به پارلمان به منظور ایجاد یک فراکسیون در مقابل رئیس جمهور و حکومت او، نگرانی‌هایی را دامن می‌زند.

هر چند آقای کرزی پس از پیروزی در انتخابات، برخی از رقبای انتخاباتی خود را تشویق به حضور در پارلمان و ایجاد یک نیروی سیاسی انتقادگر نمود، اما این اظهارات بیشتر ناشی از پیش‌بینی‌های بیم‌آور سیاسی در آینده می‌باشد تا اعتقاد واقعی به تحقق و تأمین چنین شرایطی؛ چه اینکه، قاعده‌ی بازی در ترمینولوژی سیاستگران افغانستان هنوز به وارستگی و نهادمندی نرسیده است و این، ناشی از این واقعیت اجتماعی - فرهنگی است که گروه‌ها و سیاستگران این کشور مفهوم دموکراسی را با ذکاوت سنتی و ذهن قومی پرداخت‌گری می‌کنند. در دستگاه چنین تلقی، رقابت به مفهوم معاندت و انتقاد، معادل بر اندازی و برافروختگی سیاسی می‌باشد.

بی‌مناسبت نیست که دولت و رهبری آن «عنصر زمان» را برای تثبیت قدرت و تحکیم موقعیت خود غنیمت بشمارد. بدینرو، به تاخیر افتادن مدت انتخابات - پارلمانی، فرصت‌های بیشتری برای خودساختگی و توانگری دولت فراهم خواهد آورد.

تکمیل پروسه‌ی خلع سلاح، ادامه‌ی مذاکرات با نیروهای طالبان، تسلط بر کابینه، تقویت و گسترش پایگاه‌های نظامی حامیان بین‌المللی، منفعل کردن عناصر و نیروهای منتقد و رقیب، از پیش نیازهای اساسی انتخابات پارلمانی تلقی می‌گردد که به مدد عنصر زمان عملی خواهد شد. (پایان)